

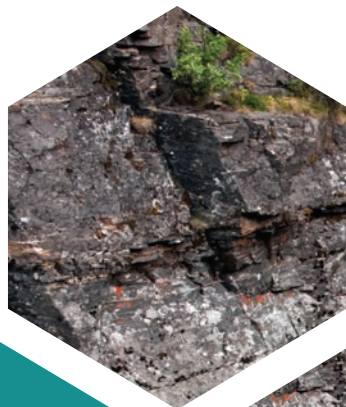

norden

Nordiska ministerrådet

Norden – ledande i grön tillväxt

Status till de nordiska statsministrarnas
sommarmöte den 16 maj 2013

GREEN GROWTH

Norden – ledande i grön tillväxt

Status om de nordiska statsministrarnas initiativ om grön tillväxt, maj 2013

ISBN 978-92-893-2575-2

<http://dx.doi.org/10.6027/2013-747>

ANP 2013:747

© Nordiska ministerrådet 2013

Layout: Jette Koefoed

Foto: Johannes Jansson; ImageSelect; Karin beate Nøsterud; Banana Stock; Ojo Images

Det nordiska samarbetet

Det nordiska samarbetet är ett av världens mest omfattande regionala samarbeten. Det omfattar Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt Färöarna, Grönland och Åland.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är en viktig partner i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Det nordiska samarbetet ska stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

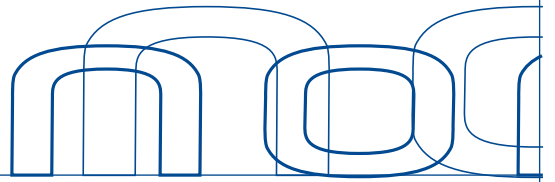
Nordiska ministerrådet

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Telefon (+45) 3396 0200

www.norden.org

Norden – ledande i grön tillväxt

Status om de nordiska statsministrarnas initiativ om grön tillväxt, maj 2013

Bakgrund

Vid Globaliseringsforumet 2011 som avhölls den 31 oktober i Köpenhamn presenterades resultaten och rekommendationerna från den nordiska arbetsgruppen (task force) för grön tillväxt. På det efterföljande statsministermötet, den 1 november, gav statsministrarna i uppdrag till de involverade fackministrarna att vidareutveckla de åtta konkreta förslagen som presenterades i rapporten "Norden-ledande i grön tillväxt" från arbetsgruppen och som ansågs ha stort potential för ett Nordiskt samarbete. Uppdragen berör områdena:

1. *Testcenter för gröna lösningar.*
2. *Utbildning och forskning för grön tillväxt.*
3. *Främja förbrukningsflexibilitet på den nordiska elmarknaden.*
4. *Gröna tekniska normer och standarder.*
5. *Gröna offentliga inköp.*
6. *Tekniker och metoder för avfallshantering.*
7. *Integration av miljö och klimat i utvecklings-samarbetet samt*
8. *Finansiering av gröna investeringar och företag.*

Statsministrarna bad Generalsekreteraren för Nordiska ministerrådet (NMR) om att säkra en effektiv och tät koordinering av arbetet och en samlad rapportering till de nordiska statsministrarna.

Status i arbetet

De ansvariga ministerråden har sedan starten inriktat arbetet mot att identifiera och besluta hur uppdragen ska organiseras samt i många fall identifierat relevant expertis som ska ingå i arbetet. Ministerråden har genomfört kartläggningar, bakgrundsstudier, analysunderlag eller förprojekt som syftar till att precisera vilka insatser som ska genomföras. Under 2013 har sammanlagt 24 MDKK allokaterats till uppdragen om grön tillväxt, från de nordiska samarbetsministrarnas prioriteringsbudget.

Arbetet med grön tillväxt har bidragit till att Nordiska ministerrådet som organisation står sig starkare och är vassare till följd av ökat tvärsaktoriella samarbetet. Uppdragen har medfört att nordisk expertis har samlats och nordiska nätverk har bildats på en rad fokuserade områden. Statsministrarnas engagemang i arbetet har varit avgörande för dess framsteg. För att satsningen ska få störst möjligt effekt och genomslag är det viktigt att resultaten och erfarenheter från initiativen som satts igång även tänks in i ordförandeskapens framtida prioriteringar.

Resumé av arbetet som pågår i de 8 uppdragen

1. Utveckla nordiskt samarbete om testcenter för gröna lösningar

1

En kartläggningsstudie av existerande testcenter och demonstrationsanläggningar för energilösningar i Norden har satts igång. Målsättningen är att utveckla kunskapsunderlag för den vidare utvecklingen av uppdraget om möjligt potential att samarbeta på nordisk nivå om testcenter för gröna lösningar. Det är särskilt ekonomiska fördelar genom att dela på de omfattande kostnaderna som är förknippade med anläggningarna, men det finns även potentiella synergier och möjligheter för att finna samarbetspartners som kan inspirera och förstärka energilösningar.

2. Samarbeta om utbildning och forskning för grön tillväxt

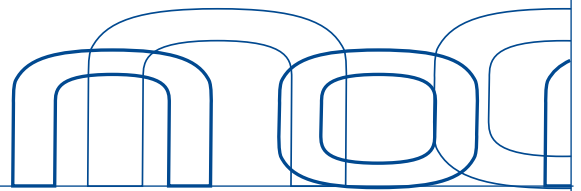
2

Arbetet har resulterat i en 3-årig rullande handlingsplan för utbildnings- och forskningsaktiviteter inom grön tillväxt, en rad aktiviteter. Några av dess är;

- Stärkandet av förmedlingen och koordineringen av nordiska forskningsinsatser riktade mot grön tillväxt.
- Vidareföring av resultaten från det nordiska toppforskningsprogrammet (TFI) inom grön tillväxt samt en forskningsbaserad plattform för att facilitera utnyttjandet och förmedlingen av nordisk forskning för grön tillväxt och hållbar utveckling.

- Ett omfattande nordiskt forskningsprogram med inriktning grön tillväxt och bioekonomi har satts igång 2012 inom ramen för NordForsk och TFI.
- En plattform för digitalt lärande vidareutvecklas för undervisare i klimat och hållbar utveckling inom grundskolan, ungdoms- och vuxenutbildningar. Som en del av detta arbete återlanseras den Nordiska klimatdagen 2014.

3. Främja förbrukningsflexibilitet på den nordiska elmarknaden

3

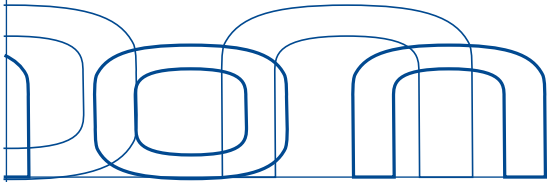
Nordenergi (en nordisk sammanslutning av nordiska branschorganisationer för elförsörjningsföretag) och de nordiska systemoperatörerna (TSO) har fått i uppdrag, av energiministrarna, att redogöra för deras arbete med att stärka de nordiska el-förbrukarnas flexibilitet med fokus på gemensamma nordiska insatser. Redogörelsen visar att det finns potential för ökat nordiskt samarbete inom enskilda områden. Flera institutioner i Norden som arbetar med förbrukningsflexibilitet efterlyser ytterligare nordiskt samar-

bete på området. Med denna bakgrund beslutade de nordiska energiministrarna att sätta igång en analys av potential för "demand response" på den nordiska elmarknaden. Denna analys ska se på möjligheterna för att etablera en strategi för att utnyttja potentialet, härunder samspelet mellan kraftmarknaden och andra energi-marknader. En anbudsprocess är under planering och en slutrapport förväntas under 2014, och i samband med denna planeras även en Nordisk konferens om förbrukningsflexibilitet.

"The Nordic countries increase their use of renewable energy in the electricity production, which poses challenges for the power supply. We already have the world's most harmonized electricity market in the wholesale sector. Now we are looking at the end user market. Increased consumer flexibility is crucial to ensure the most effective usage of electricity, so we are working closely together to stimulate the development of a Nordic end user market",

Mette Vingaard, Head of Section,
Danish Energy Agency – project 3: Promoting flexible consumption of electricity.

4. Samarbeta om gröna tekniska normer och standarder

a. Tekniska normer och standarder på byggnadsområdet

De nordiska Näringsministrarna har låtit genomföra en kartläggning av existerande och kommande EU-regleringar inom byggnadsområdet samt nationella regleringar på normer och standarder för grönt byggande i de nordiska länderna. På bakgrund av kartläggningsarbetet genomfördes det i juni 2012 en workshop med representanter från de viktigaste aktörerna på området, tex byggnadsmyndigheter, byggindustrin, standardiseringsorganisationer, certifieringsmyndigheter, tekniska forskningsinstitut.

Tre områden utpekades som lämpliga för nordisk koordinering; renovering av existerande byggnader, utveckling av klassificeringsstandarder för inneklimat, koordinering av Norden när det gäller EU regleringar på miljömässiga produktdeklarationer och hållbara byggnader. De nordiska standardiseringsorganisationerna ska leda projektet i samband med Nordic Innovation.

b. Ecodesign och energieffektivisering

Energiministrarna beslutade under hösten 2012 att vidareföra samarbetet om marknadstillsyn på en mera permanent bas och Nordiska ministerrådet genomför därför tillsammans med de nordiska ländernas tillsynsmyndigheter under 2013–2015 ett program för effektivisering av marknadskontrollen av energirelaterade produkter för att stödja de nordiska konsumenterna och producenterna samt myndigheterna i genomförandet av ekodesign- och energimärkningsdirektiven, samt föra fram en nordisk syn och kutym inom EU-samarbetet. Tio konkreta projekt genomförs inom ramen för programmet. Programmet förbättrar möjligheterna för ett kontinuerligt samarbete och ger viktiga underlag och förutsättningar för effektiv marknadskontroll i Norden, och i förlängningen inom EU/EEA, vilket ger stor nytta för de nordiska marknadskontrollmyndigheterna, producenterna, konsumenterna samt för grön tillväxt, energieffektivisering, nordiskt inflytande och identitet.

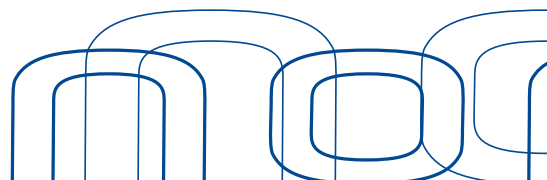

4

“Standardization is an important tool to reduce trade barriers and build markets. We aim at developing new building standards in areas with very little existing regulation. By doing this on a Nordic basis, we create a platform for Nordic companies to create green building solutions and export these solutions to the European and global markets”,

Johan Englund, Senior advisor, Nordic Innovation – project 4: Working together on green-technology norms and standards.

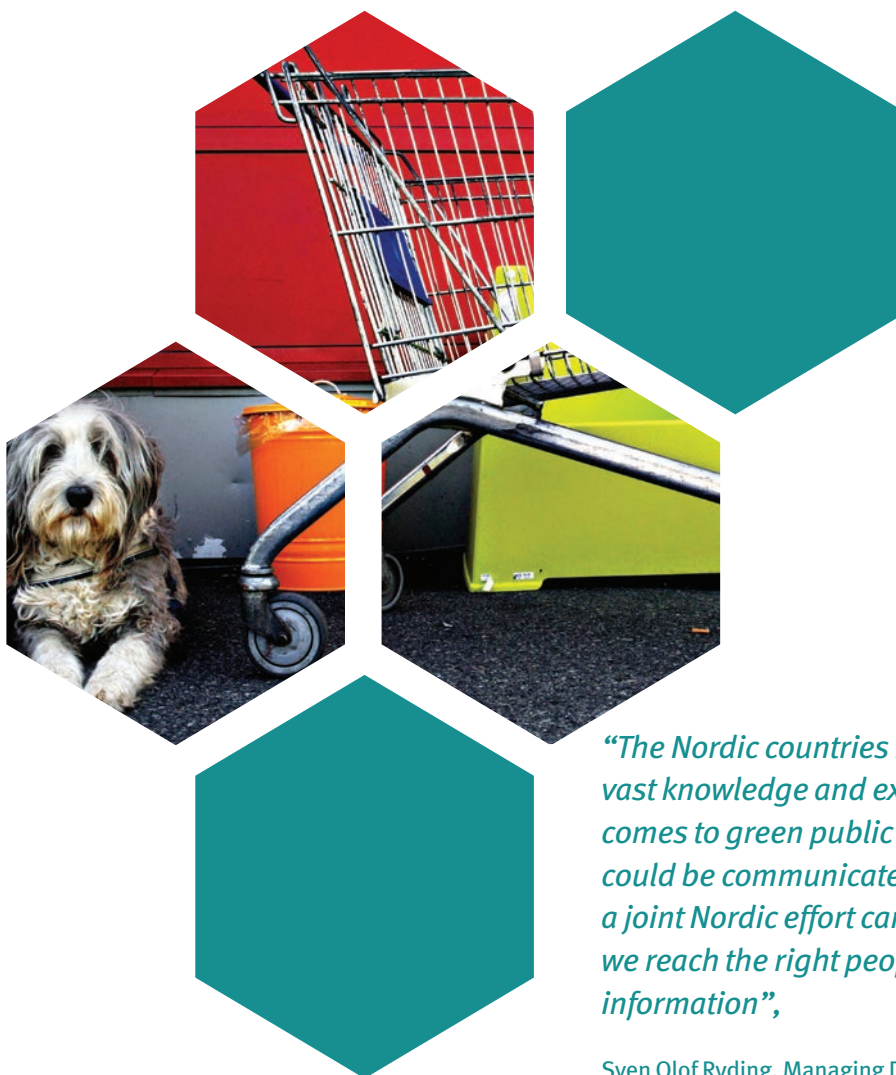

5. Samarbeta om gröna offentliga inköp

5

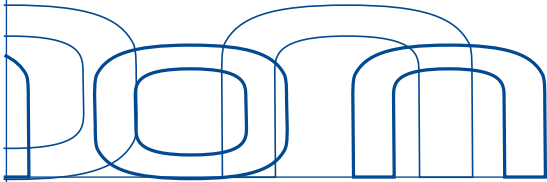
De nordiska ämbetsmannakommittéerna för näringspolitik samt miljöpolitik har i samarbete utarbetat en projektbeskrivning till ett förprojekt som ska undersöka möjligheterna att kordinera gröna inköpsstandarder i Norden. Förprojektet har satts igång i syfte att planera, förankra och beskriva ett samnordiskt huvudprojekt. Projektet drivs av Miljöstylningsrådet (Sverige) i nära samarbetet med relevanta partners i

de nordiska länderna för att praktiskt komma igång med ett nytt koncept för miljöteknik- och innovationsupphandlingar så att dessa upphandlingar kan breddas och fortgå av egen kraft utifrån ett marknadsdrivet perspektiv. Förprojektet ska på ett övergripande sätt beskriva viktiga utgångspunkter som ska vara vägledande i det föreslagna huvudprojekt som är tänkt att genomföras 2013 – 2015.

“The Nordic countries have built up vast knowledge and experience when it comes to green public procurement. This could be communicated much better and a joint Nordic effort can help make sure we reach the right people with the right information”,

Sven Olof Ryding, Managing Director, Swedish Environmental Management Council – project 5: Working together on green procurement in the public sector .

6. Utveckla tekniker och metoder för avfallshantering

Projektet innehåller två delar, avfall respektive matsvinn.

a. För avfallsdelen så genomfördes en förstudie med inriktning på plast och textil under 2012 för att identifiera behov av forskning och utveckling av nya lösningar. Resurseffektivitet och styrmedel har varit fokus, samt att avfall ska ses som en resurs. Förprojektets 19 förslag har nu resulterat i 6 delprojekt, tre om plast och tre om textil, som löper mellan juni 2013 till december 2014. Klimat och forurensningsdirektoratet i Oslo samt Naturvårdsverket i Stockholm leder de olika delprojekten.

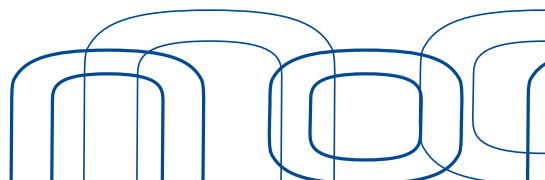
b. För inriktningen mot matsvinn har en inledande workshop genomförts i januari 2013 med fokus på organisationen av projektet samt att få fram förslag på aktiviteter. En övergripande projektplan godkändes i slutet av april 2013 och innehåller tre delprojekt med olika inriktningar; definitioner och mätmetoder gällande matsvinn, datummärkning, matbanker-kartläggning och erfarenhetsutbyte. Livsmedelsverket i Sverige har fått ansvaret att planera och genomföra projektet.

6

“It is hard to solve the challenges involved in recycling from a national perspective alone – especially as our countries are so small. Technical and economic barriers make it difficult to establish good solutions and create a stable market for new, recycled products. Together we can create a bigger knowledge base as well as a bigger market”,

Bernt S. Ringvold, Head of Section, Norwegian Climate and Pollution Agency – project 6: Developing techniques and methods for waste treatment

7. Främja integrationen av miljö och klimat i utvecklingssamarbetet

7

NEFCO och NDF samarbetar sedan några år inom ramen för Nordic Climate Facility om klimatinsatser i fattiga utvecklingsländer. I tillägg har de nordiska miljöministrarna godkänt att NEFCO i samarbete med NDF genomför pilotprojekt om så kallade NAMA:s (Nationally Appropriate Mitigation Actions). Två projekt, ett i Vietnam i cementsektorn och ett i Peru i avfallssektorn har redovisats på FN:s klimatmöten. Detta så kallade Nordic Partnership Initiative är unikt i världen och har fått stor internationell uppmärksamhet. Miljöministrarna är eniga i att man bör se närmare på hur samarbetet mellan NEFCO och NDF

kan stärkas. Miljösektorn överväger under år 2013 dels en konferens om dessa klimatprojekt dels ett initiativ om samarbete mellan de nordiska länderna och ett antal utvecklingsländer om borttagande av subventioner på fossila bränslen. Generalsekretären har i brev till norske miljöministern betonat de nordiska ländernas framskjutna positioner och att miljö och klimat är centrala delar i nationell biståndspolitik. Den norske utrikesministern har svarat att temat kommer att tas upp på dagordningen vid nästa möte mellan de nordiska utvecklingsministrarna.

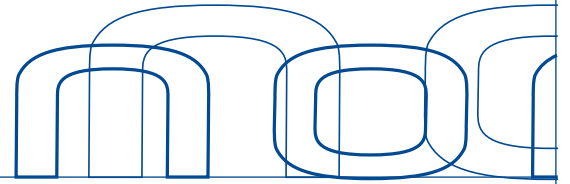
8. Samordna och förstärka finansiering av gröna investeringar och företag

6

I syfte att ge förslag hur gröna investeringar kan samordnas och förstärkas har ämbetsmannakommittén för ekonomi och finans (ÄK-Finans) under våren 2012 låtit utarbeta en bakgrundsstudie. Studien gav underlag för beslut om det vidare arbetet och omfattar följande moment; inventering av relevanta aktiviteter i relevanta finansiella institutioner, värdering av potential för att öka finansiering inom grön tillväxt, kartläggning av orsaker till varför outnyttjad potential finns samt förslag till åtgärder hur de nordiska länderna kan samordna sina insatser för att förstärka grön tillväxt.

Studien förelades på det nordiska finansministermötet i juli 2012. ÄK-Finans har beslutat att inrikta de vidare arbetet mot insatser som syftar till att skapa förutsättning för att externaliteter från gröna investeringar beaktas i större grad. En analys och belysning av best-practice i de nordiska ländernas användning av generella styrmedel, ramverk och normgivning som gynnar gröna investeringar planeras att sättas igång under våren 2013. Analysen förväntas vara avslutad i oktober 2013.

Läs mer om Grön Tillväxt – “The Nordic Way”

Ett nytt webmagasin från Nordiska ministerrådet, “Green Growth – the Nordic Way”, presenterar dom olika projekt som har initierats av de nordiska statsministrarna och följer upp ett antal andra aktiviteter inom grön tillväxt som Nordiska ministerrådet genomför.

Läs den nya tidningen på nordicway.org

Abonnemang

Tidningen är gratis och publiceras varannan månad. Den är planerad för tabletdatorer men kan också läsas på PC och Mac. Tidningen finns därtill i pdf-format. Alla artiklar är på engelska.

Mer information om projektet finns även på norden.org/greengrowth där man också kan prenumerera på webmagasinet

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

Norden – ledande i grön tillväxt

Status om de nordiska statsministrarnas initiativ om grön tillväxt,
maj 2013

Vid Globaliseringsforumet 2011 som avhölls den 31 oktober i Köpenhamn presenterades resultaten och rekommendationerna från den nordiska arbetsgruppen (task force) för grön tillväxt. På det efterföljande statsministermötet, den 1 november, gav statsministrarna i uppdrag till de involverade fackministrarna att vidareutveckla de åtta konkreta förslagen som presenterades i rapporten "Norden-ledande i grön tillväxt" från arbetsgruppen och som ansågs ha stort potential för ett Nordiskt samarbete.